

El gran dictador

(The great dictator)

Direcció: Charles Chaplin
Repertiment: Charles Chaplin,
 Paulette Goddard, Jack Oakie,
 Reginald Gardiner

1940 - 128 min

Sinopsi

Un humil barber jueu que va lluitar amb l'exèrcit de Tomania durant la Primera Guerra Mundial torna a casa seva anys després de la fi del conflicte. Amnèsic, a causa d'un accidente de avió, no recorda pràcticament res del seu passat i desconeix la situació política actual del país: Adenoid Hynkel, un dictador feixista i racista, ha arribat al poder i ha iniciat la persecució del poble jueu que considera responsable de la situació de crisi que viu el país.

Quan Chaplin va començar a filmar aquesta pel·lícula (setembre de 1939, tot just una setmana després que s'iniciés la guerra), els Estats Units no havien entrat encara en el conflicte. L'atac a Pearl Harbor va ser el desembre de 1941 i la majoria del poble americà era partidària d'inhibir-se del conflicte. Que morissin centenars de milers de persones a tot Europa i a l'Àfrica mediterrània no preocupava massa la majoria de nord-americans que volien seguir amb el New Deal sense pensar en el que succeïa al món. Fins i tot no els feia perdre la son els bombardejos a Londres que havien començat el setembre del 1940. Ja havia passat, feia molt poc, amb la guerra civil espanyola on tota l'ajuda que havia rebut la República havia quedat reduïda a uns voluntaris que havien sabut veure el perill que el feixisme representava per a la democràcia de qualsevol lloc. Chaplin va ser un dels pocs ciutadans que vivien als Estats Units i va tenir el valor de manifestar-se obertament contra el que representaven Hitler i Mussolini, però era un cineasta que feia cinema còmic i havia de vestir el seu discurs amb tot el que havia estat utilitzant fins aquell moment.

La pel·lícula es va gestar en un ambient de tensió. Chaplin va començar a treballar-hi l'any 1937, inspirat per les similituds físiques entre el seu icònic personatge del Vagabund i Hitler, tots dos reconeixibles pel seu característic bigotí. Ara bé, mentre el rodamon representava l'empatia i la humanitat, Hitler encarnava la crueltat i la megalomania i Chaplin va aprofitar aquesta ironia per construir una sàtira mordaç que ridiculitzava els dictadors feixistes.

La denúncia política de la pel·lícula és explícita i valenta i Chaplin utilitza la comèdia per desmuntar la pompositat dels dictadors i, alhora, la pel·lícula exposa la brutalitat del règim a través de la persecució del barber i els habitants del gueto, reflectint la realitat dels jueus i altres minories sota el nazisme. El film també critica l'antisemitisme i la propaganda, de manera que Chaplin no només es burla de Hitler, sinó que també posa en evidència el perill de l'obediència cega i la deshumanització promoguda pel nazisme.

L'any 1940, el missatge de la pel·lícula va ser considerat arriscat precisament perquè Estats Units encara no havia entrat a la guerra, i alguns sectors van acusar Chaplin de propagandista. Malgrat això, va ser un èxit comercial i crític, mentre que a països sota règims feixistes, com Alemanya i Itàlia, la pel·lícula va ser prohibida.

El Gran Dictador no només va demostrar el poder del cinema com a eina de crítica social, sinó que també va consolidar Chaplin com un artista compromès. La seva capacitat per combinar comèdia, sàtira i un missatge humanista la converteix en una obra brillant considerada una de les grans obres mestres del cinema. La seva rellevància perdura en un món on l'extremisme, la intolerància i la manipulació política continuen sent amenaces.